श्री ସୁଧାଂଶୁ ଶେଖର ସିଂହ ଦେଓ

ବନାମ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

(ଏସ୍. କେ. ଦାସ, ଏମ୍. ହିଦାୟତୁଲ୍ଲାଃ, କେ. ସି. ଦାସ ଗୁପ୍ତା ଜେ. ସି. ଶାହ ଏବଂ ଏନ୍. ରାଜଗୋପାଳ

ଆୟାଙ୍ଗର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଗଣ)

କୃଷି ଆୟକର - ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ପୂର୍ବତନ ଶାସକ- ଟିକସ ଛାଡ଼ - ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଦାବି - ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ କି - "ବ୍ୟକ୍ତି" ର ସଂଜ୍ଞା "ଶାସକ" କୁ ବାଦ ଦେଉଛି କି - ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1947 (1947 ର ଓଡ଼ିଶା 24), ଧାରା 2 (i), 3 - ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 291, 362, 363 ।

ଡିସେମ୍ବର 15, 1947 ତାରିଖରେ ପୂର୍ବତନ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟର ଶାସକ, ଆବେଦନକାରୀ, ଏକ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଯୋଗୁଁ ଭାରତ ସରକାର ରାଜ୍ୟର ଭୂଭାଗ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାର୍ବଭୌମ ଅଧିକାର ହାସଲ କରିଥିଲେ, ମାତ୍ର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଭୋଗ କରାଯାଉଥିବା ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକାନା ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଭୋଗ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର, ବିଶେଷାଧିକାର, ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଇତ୍ୟାଦିଗୁଡ଼ିକୁ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ ଏବଂ ୫ ଅଧୀନରେ ଅଗଷ୍ଟ 15, 1947 ତୁରନ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତ କରାଯାଇଥିଲା । 1949 ମସିହା ଜୁଲାଇ 27 ତାରିଖରେ ଭାରତର ଗଭର୍ଣ୍ଣର୍-ଜେନେରାଲ୍ ଏକ ଆଦେଶ ଜାରି କରି କହିଥିଲେ ଯେ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟ ସମେତ ସମ୍ମିଶ୍ରିତ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟଗୁଡିକ ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ସଦୃଶ ପରିଚାଳିତ ହେବ । ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1947, ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ବିଧାନସଭା ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 30, 1949 ରେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ଏକ ଅଧ୍ୟାଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ଅଧିନିୟମଟି ମିଶ୍ରଣ ହୋଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ ହେଲା । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 (i) ଏକ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ଜଣେ ଶାସକଙ୍କୁ ଜଣେ "ବ୍ୟକ୍ତି" ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ପରିଭାଷିତ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଆଇନ ଆଦେଶ ଉପଯୋଗୀକରଣ, 1950 ଦ୍ୱାରା, ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଶାସକଗଣଙ୍କ ସନ୍ଦର୍ଭକୁ ଜାନୁୟାରୀ 26, 1950 ରୁ ଉଠାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ କୃଷି ଆୟ ଉପରେ କର ଦେବାକୁ ସେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧିତ ନୁହନ୍ତି, କାରଣ (1) ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟର ଶାସକ ଭାବେ, ସେ, ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ପୂର୍ବରୁ, ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ଦିଗରେ ଟିକସ ଦାୟିତ୍ୱରୁ ମୁକ୍ତ ଥିଲେ ଏବଂ ଟିକସ ଠାରୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରତିରକ୍ଷାକୁ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4 ଏବଂ 5 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତ କରାଯାଇଥିଲା ; ଏବଂ (2) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 ର ଖଣ୍ଡ (i) ର ସଂଶୋଧନ ଆଧାରରେ, ଅଧିନିୟମର ମର୍ମାନୁସାରେ ସେ ଜଣେ "ବ୍ୟକ୍ତି" ନଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେ କୃଷି ଆୟକର ଦେବାକୁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧିତ ନଥିଲେ ।

କୁହାଗଲା: (1) ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2, ଖଣ୍ଡ (i) ରେ "ବ୍ୟକ୍ତି" ର ସଂଜ୍ଞାରେ ସଂଶୋଧନ ପୂର୍ବତନ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଶାସକମାନଙ୍କୁ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ ଦାୟିତ୍ୱରୁ ବାଦ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ କେବଳ ଏକ ଖଣ୍ଡକୁ କାଟିବା ପାଇଁ ଥିଲା ଯାହାର ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ହେବାଠାରୁ ଘଟିଥିବା ରାଜନୈତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦୃଷ୍ଟିରେ କୌଣସି ବ୍ୟବହାରିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ନଥିଲା । ଅଧିନିୟମରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅବ୍ୟାହୃତି ଖଣ୍ଡର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ଆଧାରରେ କରଛାଡ଼ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ ସେ ଜଣେ "ବ୍ୟକ୍ତି" ନୁହଁନ୍ତି ।

(2) ଯେ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ ଏବଂ ୫ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତ କରାଯାଇଥିବା ସୁବିଧାମାନ କେବଳ ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ଶାସକ ଭାବରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୁବିଧା ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ସୁବିଧା ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ନଥିଲା ।

ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ରାଓ ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ, [1952] ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 1020, ଅନୁସରଣ କରାଗଲା ।

(3) ଯେ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି କରଦେୟରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଦାବି ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ନ୍ୟାୟାଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 307 – 309 / 1958 ।

1954 ର ଓ. ଜେ. ସି. ସଂଖ୍ୟା 16, 19, 137 ଏବଂ 61 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଗଷ୍ଟ 1, 1956 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଅପିଲଗୁଡିକ ଆଗତ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ସି. ବି. ଅଗ୍ରୱାଲା* ଏବଂ *ପି. ସି. ଅଗ୍ରୱାଲା* (1958 ର ସି. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 307 ରୁ 309 ରେ) ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ଏନ୍. ସି. ଚାଟାର୍ଜୀ, ଜେ. ଏଚ୍. ଉମ୍ରିଗର୍ ଏବଂ ଟି. ଏମ୍. ସେନ୍* (ସମସ୍ତ ଆବେଦନଗୁଡିକରେ) ।

1960. ସେପ୍ଟେମ୍ବର 21 । ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ

ଶାହା ଜେ. - ଏହା ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଚାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 132 ଅଧୀନସ୍ଥ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ସହିତ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ତିନିଗୋଟି ଅପିଲର ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀସମୂହ ।

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ବିଧାନସଭା 1947 ର ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ XXIV ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲା – ଏହାପରେ ଏଠାରେ ଯାହା ଅଧିନିୟମ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ହେବ - ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶରେ ଅବସ୍ଥିତ ଜମିଗୁଡିକ ଉପରୁ ପ୍ରାପ୍ତ କୃଷି ଆୟ ଉପରେ ଆୟକର ଆଦାୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରିଛି । 1947 ମସିହା ଜୁଲାଇ ୧୦ ତାରିଖରୁ ଏହି ଅଧିନିୟମଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଧାରା ୩ ଅନୁଯାୟୀ, ଅନୁସୂଚୀରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହାର କିମ୍ବା ହାରଗୁଡିକରେ କୃଷି ଆୟକର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ମୋଟ ଆୟ ଉପରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଧାରାର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର କିମ୍ବା କୌଣସି ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କୃଷି ଆୟ କରମୁକ୍ତ ଥିଲା । ଧାରା ୨, ଖଣ୍ଡ (i), ଜଣେ "ବ୍ୟକ୍ତି" ଭାବରେ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସକ ସମେତଙ୍କୁ ପରିଭାଷିତ କରିଛି । ଏହି ତିନୋଟି ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟର ପୂର୍ବତନ ଶାସକ । ଅଗଷ୍ଟ 15,1947 ରେ ଭାରତର ସାର୍ବଭୌମତ୍ୱ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାପରେ,

ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟର ଶାସକ ଭାବରେ ଆବେଦନକାରୀ ତିନୋଟି ବିଷୟ - ପ୍ରତିରକ୍ଷା, ବୈଦେଶିକ ବ୍ୟାପାର ଏବଂ ଯୋଗାଯୋଗରେ ସାର୍ବଭୌମତ୍ୱକୁ ସୀମିତ ରଖି ଏକ ସ୍ୱୀକୃତ ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାଦିତ କରିଥିଲେ । ଡିସେମ୍ବର 15, 1947 ରେ, ସେ ଏକ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ନିଷ୍ପାଦିତ କରିଥିଲେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟର କ୍ଷେତ୍ରାଞ୍ଚଳ ଭାରତୀୟ ସାର୍ବଭୌମ ଅଞ୍ଚଳ ସହିତ ମିଶ୍ରଣ ହୋଇଥିଲା । ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ଆଧାରରେ ଭାରତ ସରକାର ରାଜ୍ୟର ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାର୍ବଭୌମ ଅଧିକାର ହାସଲ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକାନା ଏବଂ ଏହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଭୋଗ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩ ଅଧୀନରେ ସେହି ରାଜିନାମାରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । 1947 ର ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରାଦେଶିକ ଅଧିକାରିତା ଅଧିନିୟମ 47 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ ବଳରେ ଭାରତ ସରକାର 1948 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 23 ତାରିଖର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜରିଆରେ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟ ସମେତ ସମ୍ମିଶ୍ରିତ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ପ୍ରଶାସନ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାରଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାଦେଶିକ ସରକାର 1949 ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ 19 ତାରିଖରୁ ମିଶ୍ରଣ ହୋଇଥିବା ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୧ ଲାଗୁ କରିଥିଲେ ଏବଂ 1949 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 1 ତାରିଖର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜରିଆରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଅବଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା । ଇତି ମଧ୍ୟରେ, ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା, ଦୁଇଟି ନୂତନ ଧାରା, ଧାରା 290 (କ) ଏବଂ 290 (ଖ) ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମ, 1935 ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଭାରତର ଗଭର୍ଣ୍ଣର-ଜେନେରାଲଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାର କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଏକ ସମ୍ମିଶ୍ରିତ ରାଜ୍ୟ ସମସ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏପରି ପରିଚାଳିତ ହେବ ଯେପରି ଆଦେଶରେ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏହା ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ପ୍ରଦେଶର ଏକ ଅଂଶବିଶେଷ ଗଠନ କରିଥିଲା । 1949 ମସିହା ଜୁଲାଇ 27 ତାରିଖରେ ଧାରା 290 (କ) ଏବଂ 290 (ଖ) ଅଧୀନରେ ଭାରତର ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଜାରି କରିଥିବା ଆଦେଶରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟ ସମେତ ମିଶ୍ରଣ ହୋଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ 1949 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧ ତାରିଖରୁ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପରିଚାଳିତ କରାଯିବ । 1949 ଡିସେମ୍ବର 30 ତାରିଖରେ ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ, ମିଶ୍ରଣ ହୋଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ କୃଷି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1947 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳ 1949 ର ଅଧ୍ୟାଦେଶ ସଂଖ୍ୟା IV କୁ ଘୋଷଣା କଲେ । ଏହି ଅଧ୍ୟାଦେଶ ପରେ 1950 ର ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ (ଆଇନ) ଅଧିନିୟମ, XVI ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହାପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କୃଷି ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କ କୃଷି ଆୟର ଫେରନ୍ତା ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ କହିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ କୃଷି ଆୟକର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱକୁ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଫେରନ୍ତା ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହାପରେ କୃଷି ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବଧାରିତ ଜମିରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଆୟ ବିଷୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ 1949-50 ରୁ 1953-54 ବର୍ଷ ପାଇଁ କର ଦେବାକୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଆକଳନ କରିଥିଲେ । 1949-50 ଏବଂ 1950-51 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଫେରନ୍ତା ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଜୋରିମାନା ମଧ୍ୟ ଲାଗୁ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଉପରେ ଟିକସ

ଲାଗୁ କରିବା ଏବଂ ଜୋରିମାନା ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ବଲପୁରର କୃଷି ଆୟକର ବିଭାଗର ସହକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ସେହି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀ, କଟକ ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ପର୍ଷଦକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନଗୁଡିକ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆକଳନକୁ ଆପତ୍ତି କରି 1954 ର 17, 16, 19 ଏବଂ 137 ସଂଖ୍ୟାବିଶିଷ୍ଟ ଚାରୋଟି ପିଟିସନ୍ ଯଥାକ୍ରମେ 1949-50, 1950-51, 1951-52 ଏବଂ 1952-53 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏବଂ ଜୋରିମାନା ଲଗାଇବାର ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ 1954 ର 18 ଏବଂ 138 ସଂଖ୍ୟାବିଶିଷ୍ଟ ଆଉ ଦୁଇଟି ପିଟିସନ୍, ଯଥାକ୍ରମେ 1949-50 ଏବଂ 1950-51 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ଛଅଟି ପିଟିସନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପିଟିସନର ଶୁଣାଣି ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ଅଧୀନରେ ଘରୋଇ ସମ୍ପତ୍ତିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲିକାନାସତ୍ୱ, ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଉପଭୋଗର ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି ଦିଆଯିବା ଯୋଗୁଁ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା କର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତି ମୁକ୍ତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏକ ସ୍ୱଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଜମିରୁ ତାଙ୍କର ଆୟ ଉପରେ କୃଷି ଆୟକର ଦେବା ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧିତ ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ପୂର୍ବତନ ଶାସକ ଥିଲେ, ସେ ଅଧିନିୟମ ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ "ବ୍ୟକ୍ତି" ଥିଲେ ଏବଂ କୃଷି ଆୟକର ଦେବାକୁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧିତ ଥିଲେ । ତେଣୁ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଗଣ ଆକଳନ ବର୍ଷ 1950-51,1951-52 ଏବଂ 1952-53 ପାଇଁ କୃଷି ଆୟକର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପିଟିସନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ 1949-50 ବର୍ଷର ଆକଳନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଆଦେଶ ତଥା 1949-50 ଏବଂ 1950-51 ବର୍ଷର ଜୋରିମାନା ଲାଗୁ କରିବା ଆଦେଶକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 132 ଅଧୀନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ସହିତ 1950-51, 1951-52 ଏବଂ 1952-53 ବର୍ଷର ଆକଳନକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରିଥିବା ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଚୟନ କରାଯାଇଛି ।

1947 ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ 15 ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଆବେଦନକାରୀ ନିଃସନ୍ଦେହରେ ଏକ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସକ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ 1947 ମସିହା ଡିସେମ୍ବର 15 ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା କାରଣରୁ ତାଙ୍କର ସାର୍ବଭୌମତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୧ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁସାରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଭାରତର ସାର୍ବଭୌମତ୍ୱକୁ ରାଜ୍ୟର ଶାସନ ପାଇଁ ଏବଂ ଏଥି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ତ ତଥା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ, ନ୍ୟାୟାଧିକାରିତା ଏବଂ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନରେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଦିନଠାରୁ, ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ, ସାର୍ବଭୌମ ସରକାର ଏପରି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏବଂ ସରକାର ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଭାବୁଥିବା ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ରାଜ୍ୟର ଶାସନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କ୍ଷମତା, କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଏବଂ

ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୩ ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ତାରିଖରେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଘରୋଇ ସମ୍ପତ୍ତି (କିନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ନୁହେଁ) ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲିକାନାସତ୍ୱ, ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଉପଭୋଗ ପାଇଁ ହକଦାର ରହିଥିଲେ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୫ ଅନୁଯାୟୀ, ସାର୍ବଭୌମ ସରକାର ଆଇନ ଏବଂ ରୀତିନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରାଧିକାର ରାଜ୍ୟର ଗାଦି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର, ବିଶେଷାଧିକାର, ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ଉପାଧି ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି ଦେଇଥିଲେ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ ଦ୍ୱାରା ଏହା ପ୍ରଦତ୍ତ ଯେ "ରାଜା, ରାଣୀ, ରାଜମାତା, ଯୁବରାଜ ଏବଂ ଯୁବରାଣୀ ଅଗଷ୍ଟ 1947 ର 15 ତମ ଦିବସ ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟର କ୍ଷେତ୍ରାଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ବାହାରେ ସେମାନେ ଉପଭୋଗ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ସୋନପୁର ରାଜ୍ୟର ଶାସକ ଭାବରେ, ସେ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ପୂର୍ବରୁ, ଉଭୟ ତାଙ୍କର କ୍ଷେତ୍ରାଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟରେ ତଥା ବାହାରେ ଥିବା ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ କର ଦେବା ଦାୟିତ୍ୱରୁ ମୁକ୍ତ ଥିଲେ । ସେ ଦାବି କରୁଛନ୍ତି ଯେ ଜଣେ ଶାସକ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଆଇନ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ମୁକ୍ତ ଥିଲେ, ଯାହା ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି, ଏକ ବିଦେଶୀ ରାଜ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ରାଜ୍ୟର ଶାସକଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ କର ଦେବାରୁ ରକ୍ଷା କରୁଛି, ଆବେଦନକାରୀ ଏହା କହିଛନ୍ତି କି ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ ଏବଂ ୫ ଦ୍ୱାରା, ସାର୍ବଭୌମ ସରକାର ତାଙ୍କୁ 15 ଅଗଷ୍ଟ, 1947 ତୁରନ୍ତ ପୂର୍ବରୁ କ୍ଷେତ୍ରାଞ୍ଚଳ ଭିତରେ କିମ୍ବା ବାହାରେ ଉପଭୋଗ କରୁଥିବା ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର, ବିଶେଷାଧିକାର, ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ଉପାଧିର ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ କର ଲଗାଇବାର କୌଣସି ପ୍ରୟାସ ସେହି ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତିକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଛି । ଆବେଦନକାରୀ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ, ସମସ୍ତ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକୁ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମାର ଆଲେଖ୍ୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 362 ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୋଲି ସେ ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ଟିକସ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱରୁ ମୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ ଯଦିଓ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇନାହିଁ । ଆମ୍ଭ ମତରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିତର୍କଗୁଡିକରେ କୌଣସି ଦମ ନାହିଁ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ ଏବଂ ୫ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତ କରାଯାଇଥିବା ସୁବିଧାମାନ ହେଉଛି ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ଶାସକ ଭାବେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଶେଷାଧିକାର ଅଟେ ଏବଂ ସେହି ବିଶେଷାଧିକାର ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇନଥାଏ । ଖୈରାଗଡ଼ର ଶାସକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ସମାନ ଯୁକ୍ତିର ବିରୋଧ କରି (ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା ରାଜିନାମାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବାସ୍ତବ ନିବନ୍ଧନ ସହିତ ସମାନ ଥିଲା), ଏସ୍. ଆର୍. ଦାସ, ବିଚାରପତି (ସେତେବେଳେ ସେ ଥିଲେ), *ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ରାଓ ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ* [1] ମାମଲାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ :

([1]) [1952] ଏସ୍. ସି. ଆର୍. 1020,1054 ।

"ଯେଉଁ ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି କିମ୍ବା ଆଶ୍ୱାସନାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ଦିଆଯିବ ତାହା ଶାସକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର, ବିଶେଷାଧିକାର ଏବଂ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ । ଏହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରେ ନାହିଁ ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାରଠାରୁ ଭିନ୍ନ ।"

ଏହି ଅଧିନିୟମ "ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି" ଙ୍କ କୃଷି ଆୟ ଉପରେ କୃଷି ଆୟକର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଲାଗୁ କରିଥାଏ । ଧାରା ୩ ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କୃଷି ଆୟ ଟିକସ ମୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏହି ରିହାତି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସମ୍ପ୍ରସାର କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ "ବ୍ୟକ୍ତି" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ସଂଜ୍ଞାରେ ଯେପରି ମୂଳତଃ ଧାରା ୨, ଖଣ୍ଡ (i) ରେ ଅଧିନିୟମନ କରାଯାଇଛି, ଜଣେ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସକଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆଇନ ଉପଯୋଗୀକରଣ ଆଦେଶ, 1950 ର ଦ୍ୱାରା, ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଶାସକମାନଙ୍କ ସନ୍ଦର୍ଭକୁ ଜାନୁୟାରୀ 26, 1950 ରୁ ଉଠାଇ ଦିଆଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେହି ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା, ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଶାସକମାନଙ୍କୁ କୃଷି ଆୟକର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱରୁ ବାଦ ଦେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଆମ୍ଭ ମତରେ, ସୂଚିତ ହୋଇନଥିଲା । ଅଧିନିୟମର ଅଧିନିୟମିତ ତାରିଖ ଏବଂ ଆଇନ ଉପଯୋଗୀକରଣ ଆଦେଶ, 1950 ର ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ, ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ ପ୍ରଭାବକାରୀ ଅନେକ ରାଜନୈତିକ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା, ଯାହାର ପରିଣାମସ୍ୱରୂପ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଏକ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସକ ହେବା ବନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା । 1950 ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ 26 ତାରିଖରେ, ଯେଉଁ ତାରିଖରେ ଆଇନ ଉପଯୋଗୀକରଣ ଆଦେଶ, 1950 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା, କୌଣସି ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନଥିଲା । ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ପୂର୍ବତନ ଶାସକମାନଙ୍କ ସାର୍ବଭୌମ ଅଧିକାର ବିଲୋପ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକୁ ଭାରତୀୟ ସଂଘରେ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ କରିଦିଆଯାଇ ଥିଲା । ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୨, ଖଣ୍ଡ (i) ରେ "ବ୍ୟକ୍ତି" ର ସଂଜ୍ଞାରେ ସଂଶୋଧନ, ପୂର୍ବତନ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଶାସକମାନଙ୍କୁ କର ପ୍ରଦାନ ଦାୟିତ୍ୱରୁ ବାଦ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କରାଯାଇନଥିଲା: ଏହା କେବଳ ରାଜନୈତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦୃଷ୍ଟିରେ, ଏକ ଖଣ୍ଡକୁ କାଟିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର କୌଣସି ବ୍ୟବହାରିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ନଥିଲା । କର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ କରଛାଡ଼ କରାଯାଇନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ଜଣେ "ବ୍ୟକ୍ତି ନୁହଁନ୍ତି" ବୋଲି ଆଧାରରେ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର କରଛାଡ଼ ଦାବି ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 362 ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କୁହାଯାଇଛି:

"କୌଣସି ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର, ବିଶେଷାଧିକାର ଏବଂ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 291 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ରାଜିନାମା ଅଧୀନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି କିମ୍ବା ଆଶ୍ୱାସନାକୁ, ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପାଇଁ ସଂସଦ କିମ୍ବା କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ବିଧାନମଣ୍ଡଳର କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗରେ କିମ୍ବା ସଂଘ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗରେ ଯଥୋଚିତ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯିବ ।"

ସମ୍ବିଧାନର ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ରାଜିନାମା ଅଧୀନରେ ଶାସକମାନଙ୍କ ଗୋପନୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାର ଚର୍ଚ୍ଚା ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 291 କରେ, ଯାହାର ଦେୟ ସାର୍ବଭୌମ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ଆଶ୍ୱାସନା ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ କରଦେୟରୁ ମୁକ୍ତ ଅଟେ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 362 ସଂସଦ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳଙ୍କୁ ସମ୍ବିଧାନ ପରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ସମୟରେ "କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ରାଜିନାମା ଅଧୀନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି କିମ୍ବା ଆଶ୍ୱାସନାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ଦେବାକୁ" ସୁପାରିଶ କରିଥାଏ । ଯଦିଓ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 362 ଶାସକମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ରାଜିନାମା ପାଇଁ ଏହାର ସୁପାରିଶରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ପ୍ରାରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଶାସକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ସମସ୍ତ ରାଜିନାମାଗୁଡ଼ିକୁ ଏବଂ ଚୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର, ବିଶେଷାଧିକାର ଏବଂ ଏକ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସକଙ୍କ ମର୍ଯ୍ୟାଦାର ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଏହା ଏକ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ପୂର୍ବତନ ଶାସକଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହେଉଥିବା କୌଣସି ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତାକୁ ଆମଦାନୀ କରେ ନାହିଁ । ଯଦି, ଏହି ସୁପାରିଶ ସତ୍ତ୍ୱେ ଯେ ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ରାଜିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି କିମ୍ବା ଆଶ୍ୱାସନାକୁ ଯଥୋଚିତ ସମ୍ମାନ ଦିଆଯିବ, ସଂସଦ କିମ୍ବା କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ବିଧାନମଣ୍ଡଳ କୌଣସି ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର, ବିଶେଷାଧିକାର ଏବଂ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିଥାଏ, ବିଧାନ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗକୁ, ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ରାଜିନାମା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏବଂ ତାହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 363 ଦ୍ୱାରା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଳ ଯେ ସେ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ଟିକସ ଆଦାୟ କରିବାକୁ କରାଯାଇଥିବା ଦାବିକୁ ସେ କେବଳମାତ୍ର ବିରୋଧ କରୁଛନ୍ତି, ଏହା ଭିତ୍ତିହୀନ ଅଟେ । ସତକଥାଟି ହେଲା, ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କର ଆବେଦନରେ କରିଥିବା ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ ୪ ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଲୋଡ଼ିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ, ତାଙ୍କ ଆବେଦନଗୁଡିକ ଦ୍ୱାରା, ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ କୃଷି ଆୟକର ଅଧିନିୟମ ଅଧିନିୟମିତ କରି ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏହାକୁ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ଚାହିଁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ବିପରୀତରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା ଏବଂ ସେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ କହିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ବାବଦରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା ୩ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ କୃଷି ଆୟକର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ରାଜିନାମା ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିକାର କିମ୍ବା ବିଶେଷାଧିକାର ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ନୁହେଁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଦାବି ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ଅଧିନିୟମ

ଅନୁଯାୟୀ ଆକଳନ କରାଯାଇଥିବା କୃଷି ଆୟକର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତିକୁ ଘୋଷଣା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଦୁଇଟି ସହାୟକ ବିବାଦ ବିଷୟରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ । ଆବେଦନକାରୀ ଯେଉଁ ବୟାଳିଶଟି ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରୁ ଆକଳନ ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରକ ଭାବରେ ବିବେଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି, ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି 1945 ମସିହାରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୁବରାଣୀ (ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପୁଅର ପତ୍ନୀ)ଙ୍କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଜୋର ଦେଇ କୁହାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ, ସେହି ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକର ଆୟ ତାଙ୍କ ହାତରେ କର ଦେବାକୁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧିତ ନଥିଲା । ଆକଳନ ଆଦେଶରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଏହି ବିବାଦ କୃଷି ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଅଧିକାରୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 14 ଖଣ୍ଡ (1), ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଏହା ସ୍ଥିର କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ ଯେ ଆକଳନ ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କ ନେଇଥିବା ମତରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ କି ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ, ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଦୁଇଟି ଗାଁର ଆୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଉପଶମ ଦାବି କରାଯାଇନଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ କେବେ ବି ବିତର୍କୀୟ ନଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଲୋଡ଼ା ଯାଇଥିବା ଦାବି ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନଥିଲା । ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କେବେ ଉଠାଯାଇ ନଥିଲା, ଆମେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରୁଛୁ ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ଜୋର ଦେଇ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ଆକଳନ ଅଧିକାରୀ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବୟାଳିଶଟି ଗ୍ରାମରେ ଜମି ଅଛି, ଯେବେ କି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସରକାରଙ୍କୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ସବିଶେଷ ତାଲିକାରେ କେବଳ ଅଠରଟି ଗ୍ରାମ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ସବିଶେଷ ତାଲିକା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କଥିତବାକ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଏହି ଅଠରଗୋଟି ଗ୍ରାମରୁ ତାଙ୍କ ଆୟ ବାବଦରେ କର ଦେବାକୁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧିତ ଏବଂ ଏହାଠାରୁ ଅଧିକ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କେବେ ହେଲେ କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଆମ୍ଭେ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ହାଥକୁ ନେବା ସମୟରେ, ଏପରି ଏକ ପ୍ରଶ୍ନର ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ ଯାହା ଉପରେ କେବେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥିଲା, ଏବଂ ଯାହା ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦିଆଯାଇନଥିଲା ।

ଆମ୍ଭ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଅନୁଯାୟୀ, 1958 ର ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 307, 308 ଏବଂ 309 ବିଫଳ ହୋଇଛି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି । ଗୋଟିଏ ଶୁଣାଣି ପାଉଣା ରହିବ ।

ଆବେଦନ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,
ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ